

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8199/2022
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгиша Радисављевић адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Есад Дуљевић адвокат из ... и Републике Србије – Високи савет судства, Основни суд у Новом Пазару, чији је заступник Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2118/21 од 25.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 16.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2118/21 од 25.01.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев првотуженог за накнаду трошкова по ревизији.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2118/21 од 25.01.2022. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 46/20 од 18.05.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да му солидарно накнаде штету у износу од 52.085 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС за евро са припадајућом затезном каматом почев од 10.02.2017. године, као првог наредног датума од правноснажности пресуде Основног суда у Новом Пазару П 999/15 па до исплате, у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом исплати на име накнаде трошкова парничног поступка износ од 172.500,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Првотужени је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не представља разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Општински судом у Новом Пазару под бројем Ов 497/01, дана 17.08.2001. године, оверен је уговор о купопродаји закључен истог дана између тужиоца -купца и ВВ, брата првотуженог у својству продавца. Предмет уговора је пословни простор који се налази кп. бр. .. К.О. Нови Пазар у улици ..., у оквиру тржног центра код ... у површини од 18м², који је у власништву продавца на основу уговора о купопродаји Ов бр. 34/92 од 31.01.2002. године. Уговорена купопродајна цена износила је 102.000 ДЕМ и у уговору је констатовано да је купац исплатио купопродајну цену у целини и да је продавац дужан да пословни простор преда купцу дана 01.05.2001. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Новом Пазару П 999/15 од 28.11.2006. године утврђено је према туженима АА, овде тужиоцу и ББ, овде туженом да је ништав и да не проиводи правно дејство уговор о купопродаји пословног простора Ов бр. 497/01 од 17.08.2001. године уз образложење да ВВ власник пословног простора, није потписао уговор о купопродаји, већ је то учинио његов рођени брат тужени ББ, без његовог овлашћења. Правноснажном пресудом Основног суда у Новом Пазару К 484/14 од 27.01.2015. године тужилац је ослобођен од оптужбе да је дана 17.08.2001. године у Новом Пазару у стању урачуњливости, свестан чињенице да чини забрањену радњу која представља кривично дело а чије је извршење је хтео у намери да себи прибави противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница довео у заблуду ББ и навео га да на штету имовине оштећеног ВВ нешто учини, тако што је на име позајмице одређених новчаних средстава предочио ББ да треба да закључи и овери симуловани уговор о купопродаји пословног простора – локала који се налази у улици ..., у оквиру занатског центра у Новом Пазару, чија вредности износи 4.000.000,00 динара, који је у власништву оштећеног ВВ, а након што је ББ пристао, својеручно су потписали назначени уговор, назначеног датума, исти оверили Општинског суда у Новом Пазару под ознаком Ов 497/01, те да је тиме починио кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ. У току поступка је утврђено да је тужилац повремено позајмљивао новац првотуженом и његовом брату ВВ, које познаје дуго година. Године 2001. позајмио је туженом 80.000 ДЕМ са 6% месечне камате. Првотужени је редовно плаћао камату годину дана, а онда се договорио са тужиоцем да му да локал као обезбеђење за позајмљени новац, након чега је закључен уговор о купопродаји. Приликом закључења уговора није био присутан брат првотуженог ВВ. Позајмљени новац првотужени је након овере уговора вратио тужиоцу. Тужилац никада није ступио у посед, нити је тражио предају локала који је био предмет продаје.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, са образложењем да је закључени уговор о купопродаји од 17.08.2001. године привидан уговор, а да је између тужиоца и првотуженог 2001. године закључен усмени уговор о зајму за износ од 80.000 ДЕМ са месечном каматом од 6%, те да циљ уговора о купопродаји није био промет непокретности већ гаранција да ће тужиоцу бити враћен

новац који је од њега позајмио првотужени. Уговорне стране приликом закључења уговора су тужилац и брат првотуженог ВВ, а не првотужени ББ. Уговор је служио као обезбеђење уговора о зајму, који је након закључења уговора враћен тужиоцу. По налажењу другостепеног суда, нема места примени одредбе члана 104. став 1. и одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима јер је у самом уговору о продаји наведено да је исти закључен између тужиоца и брата првотуженог и да је купопродајна цена исплаћена брату туженог. У случају ништавости уговора у смислу члана 104. став 1. Закона о облигационим односима свака уговорна страна је дужна да врати другој оно што је од ње примила, а у овом случају, уговорне стране су тужилац и брат првотуженог ВВ.

По налажењу Врховног суда, правилно је другостепени суд одбио тужбени захтев применом правила о терету доказивања из члана 231. став 1. ЗПП.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да у случају ништавости уговора свака уговорна страна дужна је да врати другој све што је примила по основу таквог уговора, а ако то није могуће, или ако се природа оног што је испуњено противи враћању, има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон што друго не одређује.

У конкретном случају, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Пазару П 999/15 од 28.11.2006. године утврђено је према туженима АА, овде тужиоцу и ББ, овде првотуженом да је ништав и не проиводи правно дејство уговор о купопродаји пословног простора Ов бр. 497/01 од 17.08.2001. године, јер ВВ, власник пословног простора, није потписао уговор о купопродаји, већ је то учинио његов рођени брат тужени ББ, без овлашћења власника локала. Пошто тужилац није доказао да је првотуженом ББ, исплатио износ од 102.000 ДЕМ, то није доказао ни да је трпео штету због тога што му је лице запослено у суду оверило уговор, па ни друготужена није у обавези да тужиоцу, у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима накнади штету коју тражи постављеним тужбеним захтевом.

Тужилац се у ревизији неосновано позива на погрешну примену материјалног права, и да нису примењене одредбе члана 104. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима, иако из изведених доказа јасно произилази да је између тужиоца и првотуженог ББ закључен уговор о купопродаји и да је тужилац првотуженом на име уговорене цене исплатио 102.000 ДЕМ, а да је након тога правноснажном судском пресудом утврђено да је уговор о купопродаји ништав, због чега је првотужени ББ, који се приликом закључења уговора лажно представио и лажно потписао свог брата ВВ што му је омогућио службеник овере у Општинског суду у Новом Пазару, па је друготужена у обавези да тужиоцу накнади штету у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Међутим, за тужиоца није настала штета јер није доказао да је након потписивања уговора исплатио купопродајну цену из тог уговора, што његов тужбени захтев у односу на оба тужена чини неоснованим.

Пошто трошкови одговора на ревизију нису били потребни за вођење овог спора, то је Врховни суд одбио захтев првотуженог за накнаду тих трошкова и одлучио као у ставу другом изреке, на основу одредбе члана 164. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**